

Administrațiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Serioși solicitările nu se
refuză. — Manuscrise nu se
returnează.
— **REPERATE** se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anulări:
în Viena: M. Dukes, Heinrich
Klein, Rudolf Mosse, A. Oppels
Kleinberger; Anton Oppels, J.
Klein, în Budapesta: A. V.
Kleinberger, Kókicsi Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
ursale de Roumanie; în Ram-
burg: Karoly & Liepmann.
Prețul inserțiilor: o serie
completă pe o coloană 6 or. și
pe un timbru pentru o publi-
citate. Publicări mai dese după
preț și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
costă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta” iese în ziua care di.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 230.

Brașov, Vineri 18 (30) Octombrie

1896.

Declarațiune-Protest.

La lungul sir al atentatelor, săvârșite dela inaugurarea dualismului încete în contra limbei și a naționalității poporului român din Transilvania și Țera ungară, s'a mai adaus încă unul.

Dilele trecute, noi Românii din Transilvania am fost victimele acestui nou atentat, care întrece tot ce volnicile organelor puterii publice au prestat până acuma în persecutarea naționalității noastre.

Imprejurările, în cari ni-s'a aplicat lovitura cea nouă, sunt cu atât mai agravante, cu cât ne aflam în plinul period electoral, în ajunul alegerilor generale pentru parlamentul din Pesta.

Alegătorii dietali de naționalitate română din comitatul Brașovului, conșcii de drepturile și de datorințele lor cetățenesci și naționale, vrând a se întruni în 22 l. c. în Brașov pentru a se consulta asupra pașilor ce urma să-i facă în fața alegerilor dietale, au fost opriți de-a se aduna. Au fost opriți, deși au implinit toate formele legale și cu toate că spre acest scop primiseră încă și permisiunea în scris a autorității locale pentru ținerea întrunirii; au fost opriți printr'un ordin fișpănesc care, lipsit de ori ce temei legal, declară simplamente desființată libertatea de întrunire a cetățenilor de naționalitate română, o declară desființată chiar și față cu executarea celui mai cardinal drept constituțional dicând: „că adunări electorale conchiămate după naționalitate în general nu pot fi permise.”

Și nu este numai o măsură de caracter local, ce s'a luat aici, ci același atentat s'a comis în același timp și în contra fraților noștri din comitatul Bistrița-Năsăud; aceeași oprire a împedat și ținerea conferinței generale a alegătorilor români aderenti ai programului național din toată Transilvania și Ungaria, care avea să se întrunească la Sibiu spre a hotări asupra atitudinii poporului român în fața alegerilor dietale.

Timp de 29 de ani guvernele unguresci n'au cutezat să atace pe față dreptul de liberă întrunire și stătuire. Numai guvernul de astăzi se crede cu desăvârșire degajat de îndatorirea de-a mai respecta acest drept fundamental constituțional față cu poporul român. Ministerul Banffy prin organele sale ne declară de-odată lipsiți de dreptul constituțional al întrunirii; ne declară în afară de lege și disolvați ca naționalitate pe noi Românii cari, cu toate fibrele vieții noastre publice și private suntem legați de principiul naționalității, principiu care unește și constituie într'un puternic mănunchiu de interese durabile și neustrămutate însăși ființa noastră ca popor cu limbă, obiceiuri și cultură națională proprie.

Până acuma crudela persecuțiune a elementului românesc, ce isvorăce mai cu seamă din nisuițele utopice de unificare națională se făcea cel puțin sub masca apărării legalității. Astăzi lucrurile au ajuns până acolo, încât organele puterii publice atacă cu vizirul deschis însăși bazele legilor și ale constituțiunii, numai ca să pôtă paralisa și nimici libertatea de acțiune politică a cetățenilor de naționalitate română.

Cu toate că legea dela 1868 intitulată „lege asupra egalei îndreptățiri a naționalităților”, precum și legea scolară, legile privitoare la autonomia bisericilor etc. din același an circumscriu sfera de drept, — de altminterlea de tot restrinsă și micșorată — în care admit validitatea intereselor de naționalitate în viața publică de stat, prin folosirea limbei și prin dezvoltarea învățământului național; cu toate că aceste interese fiind inerente dezvoltării naționalităților ar trebui să se afle, firesce, și reprezentarea lor în corpurile legiuitoare ca să pôtă fi apărute, păstrate și înaintate; cu toate că, prin urmare, însăși legile maștere amintite reclamă pe baza principiului constituțional comuna sfătuire și solidară conlucrare a cetățenilor de naționalitate română pentru a pute ajunge la validitatea intereselor lor în viața publică a statului; guvernul și organele lui decretază prin ordine volnice administrative, că acele interese ale naționalității noastre nu noi Românii, pe cari ne privesc, suntem în drept a le apăra și a le reprezenta, ci numai colectivitatea cetățenilor de diferite limbi și naționalități.

Printr'asta guvernul și organele lui ne dă nouă Românilor baza de dezvoltare, ba chiar dreptul de existență pe temeiul principiului de naționalitate, recunoscut de însăși legislațiunea ungară.

N'a fost de ajuns, că de trei decenii încete nu s'a făcut nimic din partea guvernelor și a legislațiunii unguresci pentru ușurarea stării politice a poporului român, cel mai numeros după poporul maghiar;

n'a fost de ajuns, că până în ziua de astăzi sunt susținute în Transilvania legile excepționale aduse anume în contra Românilor, că este susținută în deosebi legea asupra alegerilor electorale, cu totul diferită de legea de alegere valabilă pentru Țera ungară, prin care lege po-

porul român transilvan este în cea mai mare parte despoiat de dreptul electoral;

n'au fost de ajuns aceste despotice măsuri luate pentru a sugruma cu desăvârșire vocea poporului român din această țară;

ci acum organele stăpânirii, cu-o brutalitate ne mai pomenită în viața statelor constituționale, chiar și pe acea mică fracțiune de Români, ce a ajuns cu mare greu să fiă investită în puterea legii excepționale cu dreptul electoral, o împiedecă de-a se mișca și de a-se întruni liber.

Și toate acestea se fac și se săvârșesc pe când în același timp reprezentanții opiniei publice maghiare se sfoțeză să convingă străinătatea, că decă se și întâmplă nedreptate Românilor, numai aceștia pôtă vina, pentru că nu voesc să se folosescă de armele legale, ca intrând în dietă să-și valideze acolo interesele lor.

Protestăm solemn în fața Țerei și a lumii culte în contra politicei maghiare de duplicitate, care de-o parte ne reproșeză de ce nu ne folosim de drepturile constituționale, ér de altă parte ne despõe de aceste drepturi călcându-le în picior în modul cel mai crud și brutal;

Protestăm solemn în fața Țerei și a lumii culte în contra barbarelor încercări de-a ne desființa ca naționalitate;

Protestăm sərbătorește în contra atacului ce se face în mijlocul Europei civilizate asupra drepturilor omului, asupra libertății cetățenesci și naționale;

Protestăm și declarăm că n'ăm mânia tuturor uneltirilor și a temerelor atentate, ce se săvârșesc de către purtătorii actualei politice de stat unguresci în contra naționalității române, noi membrii ei, alegători și nealegători, suntem firm hotărâți a ne implini până 'n sfârșit cu credință și fără șovăire sfânta datorie, ce ne-o impune, ca cetățeni și Români, lupta dréptă pentru existența și egala noastră îndreptățire națională!

BRAȘOV, 15 (27) Octombrie 1896.

Dr. Aurel Mureșianu, Axentie Severu, Simion Damian, Dr. G. Baiulescu, Valerie Bologa, Iosif Maxim, Virgil Onițiu, Dr. Valeriu Branisce, Ioan Seniuce, I. G. Barițiu, George Navrea.

N. Petra Petrescu, Andrei Bârseanu, Dr. Dumitru Popp, Grigoriu Maior, Arsenie Vlaicu, Ioan Săbădeanu, N. Bogdan, Virgil Șotropa, Nicolae Flusturan, Nicolau Garoiu, Ioan Crișan.

I. Priscu, Pompiliu Dan, Vasile Goldiș, I. B. Boiu, Ioan I. Burduloiu, Iosif Micu (Feldióra), Petre Broșteanu, Theodor Spuderca, Ioan Secareanu, Toma Frateșiu (Săcele).

Dr. E. Lemeni, Nicolae Ciurcu, Alex Moldovan, Moise Micu, Constantin Nicolau, P. Roșea, Ioan Suci, I. Frateșiu și R. Frateșiu (Prejmer), Ilie Savu.

Sterie Stinghe, Teodor Nicolau, Ioan Stinghe, B. L. Popoviciu, Nicolae Navrea, Simeon Theodor, Nicolae Bârsan, Ioan Murăroiu, Dimitrie I. Popp, Constantin Popp, Andrei A. Lupan jun.

Iosif Moldovan, N. Mocan, D. Iarca, Teodor T. Christan, Forea Pernea, Dumitru D. Constandin, Ioan Popescu, Constantiu Voicu, Ioan Ienea, Ioan Lupan, G. Stinghe, Nicolae Stinghe, Nicolau Puiu, I. Lacea.

Ios. Oncioiu, N. Grădinar, Andrei Lupan, George Preșmereanu, Costi Orghidan, D. Stinghe, G. Furnică, N. Furnică, Ștefan T. Median, Christea Oltean, G. Steriean.

N. Bărbuceanu, Ioan Vlaicu, Theodor Câmpian, George Iliescu, Nicolae Stinghe, Ioan Zamfir, George Lupșan, Oprea Pitișiu, Nicolae Peligrad, Ioan Avrigeanu.

Ioan N. Bidu, George Negușiu, Vasile Baboie, Andrei Bidu, Ioan Bratu, Dumitru Badea, George Drăghici, I. Drăgan, Ștefan Frigatori, Nicolae Bădițoiu, Ștefan Belindesou.

Dragomir Pulpaș, Ioan Peligrad, Christea Ch. Orghidan, George Birea, Nicolae N. Roncea, I. Spuderca, Georgiu Pâlțea (Feldióra), Iou Puff, G. Măzgarănu, N. Ardeleanu.

Arsenie Orghidan, George Vlaicu, Vasile Meșotă, Dumitru N. Căpățină, N. Grădinar, R. Măzărescu, Spuderca Iancu, Vasile Ocășanu.

(Va urma).

Declarațiune-Protest. *Din cauza scurtăimei timpului, Declarațiunea-Protest în contra opririi volnice a întrunirilor noastre ce-o publicăm în fruntea numărului nostru de azi, n'a putut fi scrisă încă de toți, câți doresc s'o subscrie. Facem deci cunoscut, că de azi încolo numita Declarațiune-Protest se poate subscrie în Redacțiunea fôiei noastre în timpul orelor de birou.*

Tot-odată rugăm pe frații noștri din jur și din totă țera, cari doresc a se alătura la această declarațiune-protest, a ne trimite subscrierile domniilor, cari se vor publica succesiv în colonele fôiei noastre.

Protestul studenților bucureșteni în contra opririi conferenței.

Luni după amiază, studenții universitari din București au ținut în sala „Orfeu“ o întrunire publică, pentru de-a protesta în contra opririi conferenței naționale române dela Sibiu din partea guvernului unguresc. Despre decurgerea acestei întruniri dăm următoarele amănunte după diarele din București:

Intrunirea, care a fost convocată de comitetul național al studenților universitari, s'a deschis la orele 3, fiind sala plină de public. Se proclamă ca președinte al întrunirii d-l Spineanu, președintele comitetului național studentesc. D-sa arată scopul întrunirii, schiță fazele din urmă prin cari a trecut cestiunea națională, reasumă persecuțiunile, ce le îndură Românii ardeleni din partea Ungurilor dela putere și, în fața grelei situațiuni a Românilor de sub stăpânirea ungurescă, termină printr'un călduros apel la unirea tuturor Românilor din regat, cari luptă sincer pentru cauza națională.

Se dete apoi cuvântul d-lui V. Miculescu, student și membru în comitetul național studentesc. D-sa arată marea însemnătate a conferenței naționale, ce era convocată la Sibiu, acum tocmai, când totă Transilvania și Ungaria e frământată de lupte electorale. Românii, dice vorbitorul, au voit să se întrunesc în conferență pentru a hotărî atitudinea ce trebuie s'o aibă în luptele electorale politice; oprirea ei este o atingere la drepturile politice, este încătușarea libertății cuvântului. Nu a trecut o lună de când poporul român a primit cu mare entuziasm pe monarhul Austro-Ungariei. Cei ce au crezut, că în urma acestei vizite se va schimba încât-va situația Românilor asuprași, s'au înșelat amar, căci pe când împăratul François Iosif păstrează încă impresia, ce i-a făcut primirea sinceră a Românilor în capitală, pe atunci Ungurii încep o nouă gônă și mai aprigă în contra Românilor. Termină apelând la colegii săi și la cetățenii capitalei, ca să protesteze cu energiă în contra celei mai nouă volnicii.

D-l Ionel Grădișteanu, președintele Ligei, întâmpinat de căldurose aplause, arată, că Ungurii au împiedecat la toate ocaziunile esecuitarea drepturilor politice ale Românilor. Astăzi Ungurii prin decretul guvernului decretază suprimarea națiunii române de sub stăpânirea lor. Ungurii, dice d-sa, nesocotesc legile firei creștând, că vor pute să ne aibă prietini când sugrumă pe frații noștri. Ei nesocotesc vcința Suveranului lor, care voese prietinia noastră. Se înșelă Ungurii deocă cred, că strigătele de suferință ale fraților noștri nu resbat până în regatul român. Ele trec peste Carpați și ne revoltă mai mult în contra acelora, cari nu vor să aibă nici cea mai mică idee de civilizațiune și cari lovesc în cele mai sfinte drepturi ale omului: libertatea cuvântului și a cugetării. În contra acestor porniri barbare să protestăm cu totă puterea conștiinței naționale revoltate. (Aplause vii.)

D-l M. Vlădescu, profesor universitar și membru în comitetul Ligei: Acțiunea Ungurilor față cu Românii din Transilvania imi face impresia ridiculului și a grôzei. Prin oprirea conferenței Ungurii decretază desființarea naționalităților de sub stăpâ-

nirea lor. În șovinismul lor ei uită, că o naționalitate, ori-care ar fi ea, nu se poate desființa printr'un decret. Ar trebui să primim cu un hohot de ris pretenția Ungurilor, ca un stat compus în majoritate de alte naționalități puternice, să fiă reprezentat numai prin națiunea maghiară. Când vedem însă, că ei ating până și dreptul de existență al naționalității române, trebuie să protestăm, să-i denunțăm Europei, să dovedim, că avem vitalitate națională (Aplause repetate.)

D-l N. Fleva dice: Noi Românii am primit, ca steagurile unguresci să fâlfâie pe stradele capitalei când M. S. împăratul a fost la noi. Cu toate acestea astăzi Ungurii continuă să dea cele mai grele lovituri fraților noștri. Vorbitorul face imputări aspre guvernului Sturdza, pe cuvânt, că nu întrevine în cestiunea națională după cum promitea d-l Sturdza când era în opoziție. Termină dicând, că cestiunea națională va exista pe cât timp va exista și România.

După acestea d-l student Tamara, membru în comitetul național studentesc, citește următorul proiect de rezoluțiune:

„Cetățenii capitalei României București, întruniți azi 14 Octomvre în sala Orfeu, am luat cu revoltă în sufletele noastre cunoștință, că prepotența maghiară a lipsit pe conaționali noștri din Transilvania și Ungaria de cel mai esențial drept cetățenesc — de dreptul liberei întruniri — oprind în chip arbitrar, în fața alegerilor pentru cameră, întrunirea conferenței alegătorilor români din Transilvania și Ungaria.

„Denunțând Europei culte această tenă, dintr'una de a se înăbuși vocea unui întreg popor, noi cetățenii Capitalei României, în numele legăturilor noastre etnice cu poporul românesc din Transilvania și Ungaria și bazați pe dreptul la viață al ființei și al cărui popor conștient, protestăm în fața lumii culte în contra acestei revoltătoare asuprii a naționalității noastre și transmitem fraților noștri chinuții simpatii adânci ale României întregi.”

Acastă moțiune s'a votat și primit cu unanimitate.

A mai vorbit la urmă d-l căpitan Creangă, îndemnând pe studenți să-și pună totă energia în lupta națională, care mai curând s'au mai târziu se va rezolvi tot în favoarea celor nedreptățiți.

La orele 4 $\frac{1}{4}$, întrunirea s'a terminat. Ea a decurs în ordine.

Mișcări electorale.

Din cercul Ceicii, 26 Oct. n. 1896.

Stim. D-le Redactor! Vi-s'a raportat, că în cercul Ceicii Armeanul Bandi a întins toate cordele pentru a răsturna pe vicarul apostat Goldiș. Vă veți mira spunându-Vă că erî totă situația s'a schimbat. Bandi și-a retras candidatura. Nu pôte fi alta cauza, decât, că Armenașul și-a fi prezentat socotela speselor și a trebuit să fie despăgubit îndoit, ori întreit.

E de observat, că d-l Moga, faimosul protopop al Beinului, a încins sabia cea lungă și ascuțită, pe care a ridicat-o cu nespuse vehemență spre a corțeși alătura cu apostatul vicariu și a întrevini cu tot prețul, pentru-că timpul e foarte scurt.

Protopopul Moga a fost provocat la timpul său, să țină conferență în cauza alegerii, dér asta nu a făcut-o, ca nu cumva să se strice cu stăpânirea și să pierdă de o parte grația vicarului, de alta a guvernului.

Vă pot déră raporta, că alegerea lui Goldiș sigur are să se facă prin aclamațiune; deocă însă Korda Bandi s'ar fi ținut de cuvânt, de sigur, că pe Goldiș l'ar fi trântit.

Din toate cele esperiate putem cunoșoe, în ce chip are să se încredă Românul Armeanului, ba mai multora chiar și dintre ai noștri.

Acum pôte vedé D. Diamandi, — căci și pe dânsul tot Korda l'a înșelat, — pôte vedé, que, ce plătesc acest Bandi negru la

suflet, pe care totă suflarea românescă s'încungiure, să nu vorbescă cu el și să nu-i prindă mâna nici în tîerg, că e mai rău decât satana.

Ovim.

Revelațiunile lui Bismark.

Mare senzația au produs în întregă Europa revelațiunile diarului „Hamburger Nachrichten“, organul priunțului Bismark, — revelațiuni, de cari făcurăm și noi amintire dizele trecute. Din lungul articol, care se ocupă cu raporturile dintre Rusia și Germania după răboiul ruso-româno-turo, după congresul din Berlin și după mórtea prințului Gortiaoff, pasagiul cel mai important este următorul:

„Deja la Skiernewice — adevărat forțe curând după schimbarea de tron și demisia lui Gortiaoff — se restabilise buna înțelegere în politica rusă și germană, care rămăsese așa până la 1890. Până la data acăsta ambele State erau pe deplin înțelese asupra punctului, ca în cazul când una din ele ar fi atacată, cealaltă să rămăe neutră și binevoitoare. Așa că, deocă de pilda Germania ar fi atacată de Franța, Rusia trebuia să rămăe neutră, întocmai cum Germania rămănea neutră, deocă Rusia ar fi fost atacată fără provocațiune. Înțelegerea acăsta n'a fost reînviată după demisia prințului de Bismark, și deocă suntem bine informați asupra celor petrecute la Berlin, nu Rusia a refuzat continuarea acestei asigurări reciproce, ci contele Caprivi, căci Rusia era gata s'o reînviase.”

*

Revelațiunea acăsta importantă a provocat, cum am șis, senzația estra-ordinară în cercurile politice ale marilor puteri, și diarele au început a comenta în diferite feluri acele desoperiri importante.

Astfel „Hamburger Correspondent“ scrie următoarele:

„De forțe mare importanță e faptul constatat mai sus, că până la 1890 a existat o înțelegere pentru o neutralitate reciprocă între Germania și Rusia. Pentru a aprecia faptul acesta după întreaga sa valoare, ar fi important să se șie, deocă înțelegerea acăsta a fost stabilită în scris de una s'eu de ambele părți. Și o altă întrebare forțe importantă e: întru cât Suveranii și guvernele puterilor din tripla alianță, s'eu pôte numai un singur Suveran, au cunoscut înțelegerea acăsta? Ori cât am admira arta diplomatică incomparabilă a prințului de Bismark, care se bucura de încredere deplină pe lângă împăratul Wilhelm I, e totuși surprinzător că împăratul Wilhelm II, care trebuie să fi fost inițiat în drumurile și scopurile politice ale fostului cancelar, a putut lăsa să se piardă un instrument așa de important, cum era înțelegerea ruso-germană de neutralitatea reciprocă.”

Pressa liberală din Germania nu dă credemnt acestei știri, sub motivul, că în anii 1883 — 1890 a existat o rēcělă între Rusia și Germania în urma măsurilor luate de Bismark contra imigrațiunii polonese, contra valorilor rusesci etc.

„Berliner Tageblatt“ consideră articolul din fôia lui Bismark drept o denunțare uricioasă contra contelui Caprivi.

Oficioul „Reichsanzeiger“ e imputernicit a declara, că guvernul german nu va face nici o enunțațiune cu privire la desoperirile lui „Hamb. Nach.“ deocă pașii diplomatice de natura celor relevați, aparțin celor mai stricte secrete de stat și e o datorință internațională, de-a nu le viola.

Diarul englez „Times“ dice, că revelațiunile lui „Hamb. Nach.“, au fost lung timp un secret public, și e de părere, că ele conțin o premergere puțin onorifică din partea Germaniei pe timpul regimului lui Bismark. Alexandru III s'ar fi convins, că pacea europeană e amenințată de planurile lui Bismark, și neîncrederea în fostul cancelar german ar fi dat naștere alianței ruso-franceze.

„Morning Post“ dice, că antipatia pe care a sădit-o Bismark în inimile Germanilor contra Angliei, a prins adânc rădăcini, și susține, că ar fi posibil, ca urmând cursu-

lui lui Bismark, politica germană să se apropiie de convenția ruso-franceză.

Diarul frances „Temps“ afirmă, că rēcělă personală l'a îndemnat pe Bismark să facă astfel de revelați. Acum Bismark declară, că pentru el amiciția Austriei nu numără nimic, s'eu cel mult a folosit-o ca alternativă, până când inima l'a tras totdeauna spre Rusia.

În cercurile politice din Viena revelațiunile lui Bismark au dat naștere la diferite sentimente. În Viena au știut desprînțelegerea ruso-germană, dér numai înaintea de încheierea alianței austriaco-germane (1879). Se susține, că la cas deocă Bismark a voit să comită un act de ilealitate față cu Austria, atunci revelațiunile sale nice-decum vor fi în folosul Germaniei. În singurațiune cercuri se accentuează, că faptul acesta pôte să dea naștere la neîncredere între aliați, și să aibă influință nefavorabilă asupra triplei alianțe.

În Berlin amintitele revelați au produs mare indignare, și se vorbește, că se vor lua aspre măsuri contra diarului „Hamburger Nachr.“ și contra bărbaților, cari stau la spatele aceluia. Nu se șie, că l'a îndemnat pe Bismark, ca să producă o astfel de zizanie.

Ce privește cercurile politice din Petersburg se asigură, că guvernul rusesc nu se va lăsa în discuții cu Bismark, și întregă răspunderea o lasă în spatele lui. Desoperirile fostului cancelar sunt îndreptate numai contra contelui Caprivi.

*

Cu privire la revelațiunile senzaționale din „Hamb. Nach.“, diarul „Neue Free Presse“ publică următoarele informațiuni, despre cari se afirmă, că le-a căpătat direct dela prințul Bismark:

Înțelegerea amintită de „H. N.“ a existat, și încă nu numai cu vorba, ci și în scris, și s'a făcut de către miniștri în numele Suveranilor lor. Ea nu s'a împărțit celorlalte puteri. Înțelegerea stipulată la 1884 pe șese ani, îndatora pe ambele puteri la o „neutralitate binevoitoare“ îndată-că una din ele, fără a provoca, ar fi fost atacată de-o a treia putere.

Starea acăsta de lucruri favorabilă pentru Germania, care stare Germanilor asigură supremația europeană, se schimbă la 1890, când expirase timpul învoiei ruse-germane și trebuia reînviată pe alți șese ani. Chiar când decurgeau pertractările și se lipsă numai de subscrieri, se ivi crisa binevoitoare la postul de cancelar, și într'o o contele Șuvaloff merse la Bismark și-i spus, că domnitorul său, țarul, nu prea are încredere să încheie învoială, deocă în locu lui Bismark va lua alt diplomat în mandat guvernul de esterne.

După-oe ajunsese Caprivi să fiă cancelar, Rusia totuși se declară gata de încheia și cu acesta învoială. Spre mirare sa însă contele Șuvaloff fu refuzat din partea Germaniei pe motiv, că Germania nu pôte continua în două direcțiuni o politică atât de complicată, ci se va mărgini pe lângă tripla alianță. Astfel renoirea învoiei ruso-germane încetă în vîra anului 1890, și e forțe probabil, că refuzul Germaniei a înduplecat pe Rusia să se apropie de Franța.

SCIRILE ȚILEI.

— 17 (29) Octomvre.

Fusionarea Ligelor culturale române. „Timpul“ din București e informat, că s'au început tratări pentru împăcarea și fusionarea ambelor Lige culturale est-tentente.

— 0 —

Un general contra unui purtător de matricule. Prințul Rudolf Lobkowitz, comandantul corpului de armată din Budapesta, a pîrit la judecătoria pe purtătorul de matricule Iosif Matray, deocă-oe acesta a cunoscut pe căpitanul Anton Kattinger cu alăsa sa, neavînd căpitanul permisia forurilor militare, precum e prescis la matriculă. Judecătoria Gajzago a achitat pe purtătorul de matricule, după-oe medicul constatară, că numitul căpitan se afla în

de mörte și afară de aceea e și în
suna. La recursul prințului Lobkowitz
ordonat noua pertractare, la care Ma-
y din nou a fost achitat.

Inaugurarea portului dela Constanța.
Regala și Regina României, Prințesa moș-
andrei și Prințesa Maria, precum și Ma-
duce Boris Vladimirovici, au plecat
dimineața la Constanța pentru de-a asista
cerbarea inaugurării portului. Miniștrii
lovitații, în total vre-o 300 de persoane,
plecat cu o oră înainte, erî dimineața la
7.40.

Nenorocire pe mare. Din Odessa se
apesează, că vaporul rusesc „Marea ducesă
s'a ciocnit pe marea neagră cu vapo-
grecesc „Aggostelo“. Vaporul grecesc
tot personalul, ce se afla pe el, s'a scu-
dat.

Falsificatori de bani în Bucuresci.
După amedii poliției din Bucuresci ia
se să descopere în persoana unui anul
Novici Vanghelie pe falsificatorul de
care de mult timp înocoe, cu ajuto-
amantel sale Irina Sofronie, pusese în
circulația piese false de 5 lei.

Pentru orașeni, funcționari, etc. cari au
șezanți sedentare sunt prafurile Seidlitz
lui Moll cel mai bun remediu prin efec-
lor la regularea mistuirei. O cutie 1 fl.
pote căpăta zilnic prin poște de către far-
A. Moll liferantul curții din Viena.
Schubert 9. In farmaciile din provincii se se
preparatul lui Moll provăduț cu marcă și
meriere.

Programa primirei regelui sârbesc în România.

Joi 17 Octomvre: Majestatea Sa Re-
Serbiei intră în portul Turnu-Severin,
vasul Majestatei Sale, la 10 ore dimi-
Indată ce vasul regal e în vedere,
vasele din port se împodobesc cu po-
dobe mari; o baterie de artilerie așezată
pe înălțimi și vasele de rebel din port
salută cu 21 lovituri de tun. Vasul regal
sosită la vasul „Orientul“ al marinei re-
române pe „Dunăre. La intrarea pe
vasul „Orientul“ se arborază pe vas dra-
palul regal sârbesc. Pe chei, lângă vasul
„Orientul“, stă o companie din regimentul
Mehedinți Nr. 17, cu steag și musică. La
sosită vasului regal se întocbește imnul re-
sârbesc. La 11 ore vasul „Orientul“
părăsește din Turnu-Severin spre Giurgiu-
Săndra. La trecerea vasului regal, în tim-
pului zilei, pe d'inautea porturilor Calafat
și Turnu-Măgurele, o gardă de onore, cu
steag și musică în cap, va da onorurile
militare.

Vineri, 18 Octomvre: Majestatea Sa
Regele Serbiei sosese în portul Smârda
la ora 1 1/2 d. a. Indată ce vasul regal e
în vedere, toate vasele din port se împo-
dobesc cu podobe mari; er vasele de
reșoiți vor da, în momentul când Majes-
tatea Sa părăsește „Orientul“, 21 lovituri
de tun. Generalul *Budișteanu*, ministrul
de război, salută pe vasul regal pe Ma-
jestatea Sa Regele Serbiei, în numele Ma-
jestații Sale Regelui Carol. Pe chei stă
o companie din regimentul Vlașca Nr. 5,
cu steag și musică, și da onorurile militare.
La flancul drept al gardei de onore stă
generalul *Eraclie Aron*, comandantul cor-
pului II de armată. Pe chei stau, spre
întâmpinare, autoritățile civile și militare.

La orele 2 trenul regal pornese din
Smârda. Indată ce trenul regal e în ve-
dere, forțul *Jilava* începe a saluta cu toate
cannurile.

La intrarea în gara Bucuresci o ba-
terie a regimentului 6 de artilerie salută
cu 21 lovituri de tun. La 3 1/2 ore trenul
regal intră în gara Bucuresci în sunetul
imnului regal sârbesc, și se oprește la
flancul drept al gardei de onore din regi-
mentul I de geniu, care da onorurile mi-
litare.

Majestatea Sa Regele Alexandru este
întâmpinat acolo de M. S. Regele Carol de
A. S. R. Prințesa României, și trece pe
d'inautea gardei de onore spre salonul
de primire. În salonul de așteptare se află
ministrii, președinții și vice-președinții Se-
natului și ai Adunării deputaților, înaltul
cler, președinții înaltei curți de justiție și
de casație, ai înaltei curți de compturi, ai
curților de apel și ai tribunalelor, prima-
ral Capitalei și consiliul municipal, pre-
fectul poliției Capitalei, prefectul județului
de Ilfov.

După prezentarea autorităților, Majes-

tățile Lor și Alteța Sa Regală Se suie în
trăsurile de gală ale Cnrtii.

Cortegiul se pune în mișcare în or-
dinea următoare: Prefectul poliției Capitalei.
Un escadron de jandarmi. Trăsura Suve-
ranilor. Escolența Sa Generalul Franasso-
vici, ministrul de rebel al Serbiei, cu Es-
colența Sa Generalul Budișteanu, ministru
de rebel. Generalul Vlădescu, adjutantul
general al M. S. Regelui, cu locot-colonel
Solarovici, adjutantul general al M. S.
Regelui Serbiei. Generalul Stoilow, cu
Majorul Rașoi, Mareșal al curței, și d.
M. G. Milicevici, secretar al M. S. Regelui
Serbiei. Colonelul Beller cu Majorul Ne-
sici, adjutant de câmp al M. S. Regelui
Serbiei; Majorul Dr. G. Iovanovici, me-
dic al M. S. Regelui Serbiei, și Căpitanul
Mișcovic, Oficer de ordonanță al M. S.
Regelui Serbiei. Un escadron de jandarmi.

La sosire la Palat, escadronele de
jandarmi se oprește pe calea Victoriei. O
companie din regimentul 6 Mihail Vitezul,
cu steag și musică, da onorurile militare
în sunetul imnului regal sârbesc.

La intrarea în Palat a M. S. Regelui
Serbiei, se arborază stindardul regal sârbesc
pe aripa Palatului unde locuiesc Ma-
jestatea Sa.

La 5 ore, M. S. Regele Serbiei pri-
mesce în Palatul regal Corpul diplomatic,
și la 5 1/2 ore supuși Majestații Sale merg
la Legațiunea Serbiei. La 7 1/2 ore s'era va fi
în Palatul regal un prânț de gală. La 9
ore musicile garnisonului Bucuresci vor suna
retragerea.

Sâmbătă, 19 Octomvre: La 9 1/2 ore di-
minieța Majestațile Lor și Alteța Sa Re-
gală, însoțiti de suitele lor, vor visita ar-
senalul, casarma genului și pirotechnia.
La 12 1/2 ore va fi un dejun la Palatul re-
gal. La 2 1/2 ore Majestațile Lor și Alteța
Sa Regală Prințesa vor porni la Sinaia
dela gara de Nord, unde va fi o gardă de
onore a regimentului 4 de roșiori, cu steag
și musică, care va da onorurile militare.
În trenul regal iau loc suitele Majestaților
Lor, președintele consiliului de ministri,
ministrul plenipotențiar al Serbiei, minist-
rul plenipotențiar al României la Belgrad,
și suitele Majestaților Lor.

Trenul regal sosese la Sinaia la 5
ore. La gară, o gardă de onore din bata-
lionul 3 de vânători, cu musică, da onoru-
rile militare în sunetul imnului sârbesc.
Autoritățile locale stau pe peron. Trăsu-
rile regale duc pe Suveran și suitele Lor
la Castelul Peleş, unde M. S. Regina și
A. S. R. Prințesa României vor primi
pe M. S. Regele Serbiei. La 7 ore va fi
la Castel prânț și s'era o reprezentațiune
teatrelă.

Duminică 20 Octomvre: La 9 1/2 ore
diminieța Majestațile Lor cu suitele vor
merge la biserică. După dejun, la orele 3
după amedii, M. S. Regele Serbiei pornese
din Sinaia. O gardă de onore, cu steag și
musică, va da onorurile militare.

In cestiunea adunării dela Bran a despărțământului Asociațiunei.

Zărnești, 28 Octomvre 1896.

Stim. D-le Redactor! Lipsind de-acasă
dela 13 Octomvre c., numai acuma mi-au
venit la cunoscință corespondențele din
N-rii 222 și 225 ai „Gaz. Trans.“ ambele
referitoare la *adunarea generală a despărțământului II al Asoiațiunii transilvane*, ținută în Bran la 6 Octom. c., și fiind-că eu
am onorea să fiu directorul acestui des-
părțământ, imi țin de datorință a răspunde;
vă și rog deci a da loc următoarelor ob-
servări:

Corespondentul T. D. C. în Nr. 222
a dat espresiune simțământului de care am
fost cuprins nu numai eu, ci cred că toți
cei prezenți, când am vedut, „că poporul
brănen a lipsit total“ și că „un singur
Român din popor n'ai putut vedea la această
adunare“. Corespondența din Nr. 225 se
pare a o fi scris d-l „Dixi“ fără a fi fost de
față, ci mai mult pe baza vre-unei infor-
mațiuni manoe și superficiale; în privința
acesta se va răfui corespondentul cu in-
formatorul, eu voi espune lucrul obiectiv.

Corespondentul „Dixi“ în Nr. 225 re-
cunoșce cele șise de T. D. C.; în Nr. 222
scușă însă pe țeranul român pentru nepar-
ticipare și incarcă totă vina în spatele co-
mitetului și conducătorului, cari nu numai
n'au produs nimica, d'ér nu s'au ținut nici
de angajamentele luate asupra lor, și toate
acestea din motiv clar: „că ômenii, cari
stau în fruntea despărțământului ori că nu
sunt capabili de conducere, ori sunt prea

ocupați în alte direcțiuni, ori că sunt cu
totul nepăsători“.

Decă de tôte acestea „neajunsuri“, séu
după dl „Dixi“ „abusuri“, ar fi culpabil
comitetul și directorul despărțământului, sé
nu credă dl „Dixi“, că prin negligența al-
tora ar pute sé se purifice pe sine, ar pute
sé-și ascundă séu scuze pasivitatea și nea-
junsurile D-Sale, precum se va pute con-
vinge din cele următoare:

Comitetul a subșternut adunării ge-
nerale un raport detaiat despre tôte acti-
vitatea s'a, multă puțină, câtă a fost. În
acest raport sub Nr. 4 se dice: „conclusele
adunării generale din 3 Novembre 1895
s'au aprobat din partea comitetului central
cu excepțiunea concludusului Nr. 9, conform
cărnia fă-care Român locuitor pe teritorul
acestui despărțământ era sé se privească de
membru și sé plătescă o tacsă anuală dela
1—10 cr. D-l „Dixi“ séu n'a fost de față
séu n'a audțit, séu n'a voit sé audă acest
punct din raport, căci la din contră n'ar
fi putut obiecționa, că comitetul nu s'a
ținut, séu mai bine șis n'a executat con-
cludusul adunării generale din 1895 referitor
la această tacsă.

Tot așa de puțin motivată este și
obiecțiunea, că aranjarea unei esposițiuni
în Bran, hotărâți tot în 1895, nu s'a ese-
cutat nici cu ocaziunea adunării generale
din 6 Oct. 1896. Recunosc, că aceste două
hotăriri tae în cercul de activitate al des-
părțământului și executarea lor avea sé
aducă culturai năstre adevărate folose reale,
apoi cinste și gloriă, d'ér acestea nu atât
celor, cari stau în fruntea despărțământului,
cât acelora, cari nu steteau pasivi, ci luau
asupra-și ostenela a arangia esposiția.

D-l „Dixi“ însă a avut cunoscință
essată despre cele 2 concluse ale adunării
generale din 1895, ele s'au publicat în
„Gaz. Trans.“ și în „Transilvania“. Sé pre-
supunem, că și concludusul referitor la taxa
de 1—10 cr. s'ar fi aprobat de comitetul
central, séu că d-l „Dixi“ n'ar fi avut cu-
noscință de neaprobarea aceluia. Ei bine!
Cine a împedecat pe d-l „Dixi“ a executa
măcar în comună și acele concluse? Dela
câți Români a colectat taxa de 1—10 cr.?
Și unde i-a administrat? Căci nu țin pe d-l
„Dixi“ atât de naiv, încât sé fi așteptat,
ca directorul despărțământului séu membrii
comitetului sé fi umblat din casă în casă,
ca sé colecteze acele taxe.

Comitetul a înființat agenturi în tôte
comunele, al căror membru se pare a fi
și d-l „Dixi“; d'ér multe din aceste agen-
turi, ca și d-l „Dixi“, până ađi n'au dat
nici un semn de viață, și această pasivitate
este ou atât mai bătătoare la ochi în o
comună colectivă ca Branul, cu 9—10 mii
locuitori, 15 preoți, tot atâtși învățători și
altă inteligință distinsă.

La 8 August 1891 s'a ținut prima
adunare generală în Bran, și d-l „Dixi“
pôte își va aduce aminte, că spațioasă sală
din casele comunale ar fi rămas și mai
gölă, decă n'ar fi participat la aceea on-
rațorii veniți la Bran pentru reureațiune
de pe la Sibiu, Brașov și din alte părți,
ér o parte a inteliginții din Bran nici chiă-
mată cu pandurii preturei n'a voit sé ieși
din birt și sé lase oughele; din 21 membri
ordinari noi ai despărțământului, numai
unul, și umul s'a înoris din Bran.

În 1892, 1893 adunarea generală s'a
ținut în Zărnești, în 1894 în Vlădeni, în
1895 în Tohanul-vechiu. tôte cu succes
moral și material fôrte bun: monumentala
biserica din Vlădeni era plină de popor —
bărbați și femei — din Vlădeni, Țințari și
jur. Crede d-l „Dixi“, că pe acea mulțime
de popor a adus-o la adunare directorul
séu comitetul despărțământului? Sé în-
șelă! A adus-o inteligința din aole comune,
care în biserică și la alte ocaziuni a lumi-
nat poporul și l'a îndemnat a participa în
persoană la ședință și a și contribui cu cât
pôte. D-ta însă, d-le „Dixi“, n'ai fost în
stare sé aduci la adunarea din Bran nici
pe cei mai aproape și mai ađoți ai d-tale,
și de ce? Apoi séu „pentru-că nu esei ca-
pabil, séu că esei ocupat în alte direcțiuni
séu că esei nepăsător.“

Vei fi cetit séu măcar audțit și d-ta,

că una din cele mai strălucite adunări ge-
nerale ale Asociaț. a fost cea din Lugos,
ținută la 27 August 1896; credi d-ta, că
d-l președinte séu comitetul Asociațiunii s.
dus la acea adunare miile de participanți?
Nici-decum, oi i-au adus acei bărbați lu-
goșeni, cari n'au crațat nici timp, nici os-
tenelă, nici alte iusămnate jertfe pentru ca
sé asigure Asociațiunei succesul cel stră-
lucit.

(Va urma.)

Nicolau Garoli,
direct. despărț.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 20 Octomvre. Până
acum e cunoscut rezultatul alege-
rilor din 304 cercuri. Sunt aleși:
213 liberali, 23 de partida „națională“
(apponyști), 7 în afară de partide, 53
kossuthisti, 5 din fracțiunea Ugron, 15
din „partida populară“; 7 balotagii.

Gavernamentalii au câștigat dela
Apponyști 17 mandate, dela cei ina-
fară de partide 13, dela fracțiunea
Kossuth 11, dela fracțiunea Ugron
16. Câștigul partidei guvernului este
46 mandate.

Intre cei aleși este și Dr. Șerban.

Belgrad, 28 Octomvre. Regele
Alexandru va pleca mâne la 7 ore
dimineața pe un vapor sârbesc până
la Turnu-Severin, de acolo își va
continua călătoria pe un vapor ro-
mânesc.

Berlin, 28 Octomvre. Diarul
„Hamburger Nachrichten“ susține în
tôte estensiunea relevările sale și
adauge, că *invoiala cu Rusia a espirat
în primăvara anului 1890, și că cancela-
rul de atunci Caprivi n'a voit s'o reno-
iască.*

Berlin, 28 Octomvre. Relevările
organului lui Bismark sunt înfierate
aci ca *tradare de patriă*. și se afirmă,
că autorul lor, adecă prințul *Bis-
mark*, numai în urma poziției sale
înalte va pute scăpa ca sé nu fiă
dat pe mâna justiției.

Viena, 28 Octomvre. În minis-
terul de esterne se crede sigur, că
guvernul german nu va tăce la rele-
vările făcute de prințul Bismark, ci
în tot cazul va căuta după motivul,
care l'a înduplecat pe fostul cancel-
lar ca sé comită o *indiscrețiune atât
de colosală.*

NECROLOG. Carol Schneider, cule-
gător în tipografia Göt, a răposat Mercuri
în 27 Octomvre, în etate de 50 ani. In-
mormântarea s'a săvârșit astăzi la orele 4
p. m. în cimiterul evang. din Blumena.

Teatru german. Astăzi se va juca
comedia „Der Königslieutenant“ de Guzkow
ca beneficiu casarului *Gustav Hedwig*. Sâmbă-
tă se va da operta „Don Căvar“.

DIVERSE.

13 ani petrecuți în somn. În orașul
Thenelle din Franca se află o femeie bol-
navă, care dorme deja de 13 ani. Mai ina-
inte n'au creduț, că Maria Decrovix, astfel
se numese femeia bolnavă, într'adevăr
dorme în continuu, și ougetau, că numai se
preface. Mai mulți medici însă au constatat,
că respectiva femeie într'adevăr dorme din
anul 1883. Dormitorea acum e ca un sche-
let abia respiră și se nutrește în mod ar-
tificioal cu lapte și gălbiniș de ou. Maria
Decrovix a fost de 23 de ani, când a că-
pătat bola aceasta. Academia de medi-
cină din Paris a constatat, că acest cas e
unicul în felul séu în tôte lumea.

Literatură.

În tipografia Toma Basilescu din Bu-
curesci (Calea Victoriei 29) a apărut: *Igiena
soldatului*, lecțiuni predate soldaților de
Dr. *George Crăiniceanu*, medic de reg. cl.
II la Spitalul militar central din Bucuresci.
O mică broșură, care conține instrucțiuni
higienice fôrte de interes nu numai pentru
soldați, ci pentru popor în genere.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Gregoriu Maior.

